

GENEL ZEKÂ PUANINA ETKİ EDEN DEMOGRAFİK FAKTÖRLERİN SAPTANMASINA YÖNELİK AMPİRİK BİR ÇALIŞMA

Semra APAKKAN EŞ

(Rehber Öğretmen, Yenimahalle Rehberlik Araştırma Merkezi, Merkez Müdürü, ANKARA)
s-apakkan@hotmail.com

Aysun GÜNEŞ

(Rehber Öğretmen, Yenimahalle Rehberlik Araştırma Merkezi, RPD Bölümü, ANKARA)

pdraysun@hotmail.com

Sevda CÖMERTOĞLU YETER

(Rehber Öğretmen, Yenimahalle Rehberlik Araştırma Merkezi, RPD Bölümü, ANKARA)

sevdacom@hotmail.com

Özet:

Bu araştırma ile 2018 yılı BİLSEM (Bilim Sanat Merkezleri) öğrenci seçim sürecinde grup taramasını başarı ile geçen ve bireysel değerlendirmeye hak kazananların “genel yetenek” (zeka) puanına etki eden bazı demografik faktörlerin ampirik bir araştırmasıdır. Araştırmaya katılan 116 ebeveyne bilgi formu uygulanmış ve veriler SPSS paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre, sınıf düzeyi ile anne eğitim durumu ile genel yetenek (zekâ) testi puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

GİRİŞ

21. yüzyıl bilgi- bilişim çağı olarak kabul edilmektedir. Çağın temel özelliklerinden birisi de bilişim çağının en üst düzeyde insan yaratıcılığıyla, sonsuz ufkuyla şekillenmesidir. Dünya’daki bütün ülkeler bu baş döndürücü çağda geride kalmamak için yoğun çaba sarf etmektedir. Türkiye de elindeki insan kaynağını en etkili kullanma gayreti içindedir. Bu amaçla üstün yetenekli bireylerin eğitime yönelik bir dizi uygulama hayata geçmektedir. Bilim Sanat Merkezleri de bu tür uygulamalardan birisidir.

Üstün yetenekli bireylerin değerlendirilmesinin kökleri Osmanlı İmparatorluğundaki Enderun’a değin uzanmaktadır (Kılıç, 2015: 146). Cumhuriyet döneminde; özel sınıf, yurtdışına öğrenci gönderimi gibi kesintili arayışlardan sonra; 1990’lı yıllardan itibaren daha sistematik girişimler söz konusudur. “Ülkemizde üstün yetenekli bireylerin gelişimlerinin desteklenmesi amacı ile Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) açılmıştır. Son zamanlar bu merkezlerin sayıca fazlalaştırılması sağlanmıştır” (Kılıç, 2015: 148). İlk BİLSEM (Bilim Sanat Merkezleri) “Ankara’da Yasemin Karakaya

Bilim ve Sanat Merkezi 1995-1996 eğitim öğretim yılında eğitime başlamıştır” (Taylı ve Bulut, 2006/ Kılıç, 2015: 147).

Zekâ ile ilgili birçok yaklaşım ve teori bulunmaktadır. Zekânın klasik tanımı, “Wechsler (1943)’e göre, belli bir amaç doğrultusunda hareket etmek, rasyonel bir şekilde düşünmek ve çevresiyle etkili bir şekilde ilişkide bulunmak için bireylerin ihtiyaç duyduğu genel veya toplam kapasitesidir” (Aşan ve Özyer, 2003: 152). Üstün yetenekli bireylerin tüm toplumdaki yaygınlığının % 2 olduğu kabul edilmektedir (MEB, 2013: 4). MEB’na göre, üstün yetenekli bireyleri tespit etmek, özel olarak eğitmek için şu stratejik gerekçeler ön plana çıkmaktadır.

1. Politik önem,
2. Stratejik önem,
3. Bilimsel ve teknolojik önem,
4. Sosyolojik önem,
5. Psikolojik önem (MEB, 2013: 3-4).

Milli Eğitim Bakanlığı öncülüğünde yürütülen üstün yetenekli bireylerin tespiti, BİLSEM aracılığıyla özel bir eğitime tabi tutulması sistematik bir şekilde belirli bir takvim doğrultusunda devam etmektedir. Günümüzde 139 BİLSEM faaliyet göstermektedir. 2018-2019 Eğitim yılında toplam 800 bin öğrenci BİLSEM tarama sürecine katılmıştır.

BİLSEM Öğrenci Seçim Süreci

1. Yerleştirme Kılavuzu yayınlanması, Eylül-Ekim.
2. Bilgilendirme Toplantıları, Kasım-Aralık.
3. Grup Tarama süreci, Ocak-Nisan.
4. Grup taramayı geçen öğrencilerin ilanı Mayıs.
5. Genel Yetenek bireysel testlerin uygulanması Haziran-Ağustos.
6. Resim yetenek seçim uygulaması Mayıs-Haziran.
7. Müzik yetenek seçim uygulaması Mayıs-Haziran.
8. Kayıt hakkı kazananların ilanı Ağustos.
9. BİLSEM Kayıt süreci Ağustos-Eylül.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Üstün yetenekli bireylerin tespit edilmesi, özel bir eğitimden yararlanmalı toplumların devamı, huzuru ve üretkenliği için çok önemlidir. Bu noktadan hareketle toplumda %2’lik bir dilimde bulunan çocukların tespit edilmesi, geçerli test ve yöntemler kullanılarak belirlenmesi amacıyla her yıl BİLSEM tanılama ve yerleştirme işlemleri yapılmaktadır. Aday öğrenciler sınıf öğretmeninin aday göstermesi, velinin onayı ile sistemdeki değerlendirme sürecine katılmaktadır. Öğretmenlerin doğru adayı bulması son derece önemlidir. Zira sınıf öğretmeni sistemde kritik bir öneme sahiptir. Sınıf öğretmenlerine yapılacak rehberlikte, politika yapıcılara, ebeveynlere ve kamuoyuna güncel ampirik araştırma verileri sunmak amacıyla bu araştırma yapılmıştır.

Bu çalışmadaki amaç genel yetenek (IQ) puanına etki eden bazı faktörleri ortaya koymaktır. Bazı demografik faktörlerin IQ puanı üzerinde etkisi olup olmadığını araştırmaktır. Elde edilen sonuçların üstün yetenekli bireylerin tespit edilmesinde yol gösterici olacağına, kamuoyun konuya duyarlılığını arttıracığına inanılmaktadır.

Araştırmanın Alt Amaçları

1. Bilim sanat merkezi seçme sürecinde; genel yetenek/zihinsel alanında bireysel değerlendirmeye alınan öğrencilerin zekâ puanları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
2. Bilim sanat merkezi seçme sürecinde; genel yetenek/zihinsel alanında bireysel değerlendirmeye alınan öğrencilerin zekâ puanları sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Bilim sanat merkezi seçme sürecinde; genel yetenek/zihinsel alanında bireysel değerlendirmeye alınan öğrencilerin zekâ puanları anne eğitim düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Bilim sanat merkezi seçme sürecinde; genel yetenek/zihinsel alanında bireysel değerlendirmeye alınan öğrencilerin zekâ puanları baba eğitim düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Araştırma grubu; Ankara Yenimahalle ilçesinde bulunan resmi ve özel okullarda 2017-2018 eğitim öğretim yılında öğrenim gören, bilim sanat merkezi seçme sürecinde genel yetenek/zihinsel alanında bireysel değerlendirmeye alınan 1., 2. ve 3. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Araştırma 116 (58 kız ve 58 erkek) öğrenciden oluşan bir grup üzerinde yapılmıştır. Araştırma grubundaki öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyine göre dağılımı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırma Grubundaki Öğrencilere İlişkin Demografik Bilgiler

<i>Kişisel Bilgiler</i>	<i>Frekans</i>	<i>%</i>	
1. Cinsiyet	Kız	58	50
	Erkek	58	50
2. Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	44	37,9
	2. Sınıf	40	34,5
	3. Sınıf	32	27,6
3. Anne Eğitim Düzeyi	İlkokul/Ortaokul/Lise	26	22,4
	Yüksekokul/Üniversite	66	56,9
	Yüksek Lisans/Doktora	24	20,7
4. Baba Eğitim Düzeyi	İlkokul/Ortaokul/Lise	17	14,7
	Yüksekokul/Üniversite	62	53,4
	Yüksek Lisans/Doktora	37	31,9

Araştırmaya katılan öğrencilerin 58'i (%50) kız, 58'i (%50) erkektir. Bu öğrencilerin 44'ü (%37,9) 1.sınıfta, 40'ı (%34,5) 2.sınıfta ve 32'si (27,6) 3.sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin anne ve babalarının eğitim düzeyine bakıldığında çoğunluğunun annesinin (%56,9) ve babasının (%53,4) yüksekokul/üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Öğrencilerin annelerinin %22,4'ünün ilkokul/ortaokul/lise mezunu, %20,7'sinin yüksek lisans/doktora mezunu olduğu, babalarının %14,7'sinin ilkokul/ortaokul/lise mezunu, %31,9'unun yüksek lisans/doktora mezunu olduğu görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu öğrencilerin cinsiyet, sınıf, anne-baba eğitim düzeyini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Wechsler Sözel Olmayan Yetenek Ölçeği (WSOYÖ)

Wechsler Sözel Olmayan Yetenek Ölçeği (WSOYÖ), 4 yaş 0 ay ile 21 yaş 11 ay (4:0-21:11) arasındaki test alanların genel bilişsel yeteneklerini ölçmek için tasarlanmış olup bireysel

olarak uygulanan klinik bir araçtır. Test; genel yeteneğin, sözel içeriği olmayan ya da en aza indirilen, çoklu alt testler ile ölçülebilen, kapsayıcı bir formatta ölçülebilmesi için geliştirilmiştir. Sözel komut vermeden ya da çok az vererek alt testin gerektirdiklerini anlatmak için resimli yönergeler geliştirilmiştir. WSOYÖ’de altı adet alt test (Mantık Yürütme Kareleri, Şifre, Parça Birleştirme, Tanıma, Uzamsal Diziler ve Resim Düzenleme) vardır. Alt testlerin seçiminde yaş uygunluğuna özellikle dikkat edilmiştir. Her alt test her yaş grubuna uygun değildir; bu nedenle 4:0-7:11 ve 8:0-21:11 yaş aralıkları için farklı biçimler oluşturulmuştur. Bu farklı biçimlerde her yaş aralığı için 4’lü ya da 2’li alt test bataryası bulunmaktadır. WSOYÖ’nün norm çalışması örnekleme 2406 çocuk, ergen ve erişkinden oluşturulmuş ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

Anadolu Sak Zekâ Ölçeği (ASİS)

Anadolu Sak Zekâ Ölçeği (ASİS), 4-12 yaş aralığındaki çocukların muhakeme, algı ve işleyen bellek gibi kapsamlı yeteneklerini ölçmek için bireysel olarak uygulanan bir zekâ testi bataryasıdır. ASİS’de yedi adet alt test (Görsel Ardıl İşleyen Bellek, Sözel Analogik Muhakeme, Görsel Algısal Esneklik, Görsel Analogik Muhakeme, Sözel Kısa Süreli Bellek, Görsel Eş Zamanlı İşleyen Bellek, Sözcükler Anlamlar) vardır. ASİS, kısa form ve standart form olarak uygulanabilmektedir. Kısa form tarama amacıyla, standart form ise eğitsel yerleştirme ve tanılama amacıyla kullanılmaktadır. ASİS’in norm çalışması örnekleme 4641 çocuktan oluşturulmuş ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Zekâ testlerinden alınan puanların cinsiyete göre karşılaştırılmasında bağımsız gruplar için t testi yapılmıştır. Zekâ testlerinden alınan puanların sınıf düzeyi ve anne-baba eğitim düzeyine göre karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Gruplar arası farkın kaynağının araştırılmasında Scheffe Testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir. Verilerin analizi SPSS 21.0 programı kullanılarak yapılmıştır.

BULGULAR

Zekâ Testlerinden Alınan Puanların Cinsiyete Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Veriler üzerinde ilgili varsayımlar test edilmiş; normal ve homojen dağılım olduğu görülmüştür. Zekâ testlerinden alınan puanların cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını

test etmek için verilere bağımsız gruplar t testi uygulanmıştır. Uygulanan t testi sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Zekâ Testlerinden Alınan Puanların Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Kız	58	127.13	9.16	1.227	.222
Erkek	58	124.91	10.32		

p >.05

Tablo 2’de görüldüğü gibi; araştırma grubundaki kız öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X}=127.13$ (Ss=9.16), erkek öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalamasından $\bar{X}=124.91$ (Ss=10.32) yüksek bulunmuştur. Araştırma grubundaki kız ve erkek öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puan ortalamaları arasındaki farkı belirlemek için verilere uygulanan t testi sonucundaki t = 1.227 olup; bu değer, 05 düzeyinde anlamlı bulunmamıştır (t(116)= 1.227, p >.05).

Zekâ Testlerinden Alınan Puanların Sınıf Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Zekâ testlerinden alınan puanların sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Uygulanan ANOVA sonuçları Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Zekâ Testlerinden Alınan Puanların Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
1.Sınıf	44	127.95	10.51	4.019	.021
2.Sınıf	40	127.12	8.33		
3.Sınıf	32	122.00	9.53		

p <.05

Tablo 3’de görüldüğü gibi; araştırma grubundaki 1. sınıf öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X} = 127,95$, 2.sınıf öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik $\bar{X} = 127,12$ ve 3.sınıf öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X}=122,00$ ’dir.

Tablo 3 incelendiğinde; araştırma grubundaki öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için verilere uygulanan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre; F değeri anlamlı bulunmuştur (F (3, 116) =4.019, p <.05). Bu bulgu; öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların üzerinde sınıf düzeyinin anlamlı bir etkisinin olduğunu göstermektedir.

Sınıf düzeyine göre zekâ testlerinden alınan puan ortalamaları arasındaki farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Scheffe testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4. Sınıf Düzeyine Göre Öğrencilerin Zekâ Puanlarına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	$\bar{X}$	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf
1.Sınıf	127.95			5.954*
2.Sınıf	127.12			
3.Sınıf	122.00			

* p <.05

Tablo 4’de Scheffe testi sonuçlarında görüleceği üzere; 1. sınıf öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X} = 127.95$, ile 3.sınıf öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X}=122.00$ arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu farka ilişkin değer (5.954*) p <.05 düzeyinde anlamlıdır. Bu bulgular; 1. sınıf öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların 3.sınıf öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanlardan anlamlı olarak yüksek olduğunu göstermektedir.

Zekâ Testlerinden Alınan Puanların Anne Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Zekâ testlerinden alınan puanların anne eğitim düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için ANOVA testi yapılmıştır. Uygulanan ANOVA testi sonuçları Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Zekâ Testlerinden Alınan Puanların Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

Anne Eğitim Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
İlkokul/Ortaokul/Lise	26	127.00	9.80	3.745	.027
Yüksekokul/Üniversite	66	124.12	9.09		
Yüksek Lisans/Doktora	24	130.20	10.49		

Tablo 5’de görüldüğü gibi; araştırma grubundaki anne eğitim durumu ilkökul/ortaokul/lise düzeyinde olan öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X} = 127.00$, anne eğitim durumu yüksekokul/üniversite düzeyinde olan öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik $\bar{X} = 124.12$ ve anne eğitim durumu yüksek lisans/doktora düzeyinde olan öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X}=130.20$ ’dir.

Tablo 5 incelendiğinde; araştırma grubundaki öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için verilere uygulanan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre; F değeri anlamlı bulunmuştur (F (3, 116) =3.745, p <.05). Bu bulgu; öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların üzerinde anne eğitim düzeyinin anlamlı bir etkisinin olduğunu göstermektedir.

Anne eğitim düzeyine göre zekâ testlerinden alınan puan ortalamaları arasındaki farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Scheffe testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Zekâ Puanlarına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Anne Eğitim Düzeyi	$\bar{X}$	İlkokul/ Ortaokul/ Lise	Yüksekokul/ Üniversite	Yüksek Lisans/ Üniversitesi
İlkokul/Ortaokul/Lise	127.00			
Yüksekokul/Üniversite	124.12			
Yüksek Lisans/Doktora	130.20		6.087*	

Tablo 6’da Scheffe testi sonuçlarında görüleceği üzere; anne eğitim düzeyi yüksek lisans/doktora olan öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X} = 130.20$, ile anne eğitim durumu yüksekokul/üniversite olan öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X}=124.12$ arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu farka ilişkin değer (6.087*) $p <.05$ düzeyinde anlamlıdır. Bu bulgular; anne eğitim düzeyi yüksek lisans/doktora olan öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların anne eğitim durumu yüksekokul/üniversite olan öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanlardan anlamlı olarak yüksek olduğunu göstermektedir.

Zekâ Testlerinden Alınan Puanların Baba Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular:

Zekâ testlerinden alınan puanların baba eğitim düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için ANOVA testi yapılmıştır. Uygulanan ANOVA testi sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Zekâ Testlerinden Alınan Puanların Baba Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

Baba Eğitim Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
İlkokul/Ortaokul/Lise	17	122.35	9.58	1.765	.176
Yüksekokul/Üniversite	62	126.03	8.71		
Yüksek Lisans/Doktora	37	127.70	11.26		

Tablo 7’de görüldüğü gibi; araştırma grubundaki baba eğitim durumu ilkokul/ortaokul/lise düzeyinde olan öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X} = 122.35$, baba eğitim durumu yüksekokul/üniversite düzeyinde olan öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik $\bar{X} = 126.03$ ve baba eğitim durumu yüksek lisans/doktora düzeyinde olan öğrencilerin zeka testlerinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{X}=127.70$ ’dir.

Tablo 7 incelendiğinde; araştırma grubundaki öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için verilere uygulanan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre; F değeri anlamlı bulunmamıştır (F (3, 116) =1.765, $p <.05$). Bu bulgu; öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların üzerinde baba eğitiminin anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermektedir

SONUÇ

Bu araştırmada çocukların genel yetenek (IQ) puanına etki etmesi beklenen dört (4), dört değişken yoluyla test edilmiştir. Değişkenlerden, cinsiyet ve baba eğitim durumu ile IQ puanı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Buna mukabil değişkenlerden, sınıf düzeyi ve anne eğitim durumu ile IQ puanı arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Sınıf düzeyleri 1. sınıf öğrencileriyle 3. sınıf öğrencilerinin arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farka ilişkin değer (5.954*) $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır. Bu bulgular; 1. sınıf öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların 3.sınıf öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanlardan anlamlı olarak yüksek olduğunu göstermektedir. Bu tabloda, 3. Sınıfa gelen öğrencinin gerçekteştirmesi gereken görevler bakımından yaşla birlikte artış olduğu bu nedenle 3. sınıf düzeyindeki öğrencilerin elde ettiği test puanını negatif etkilediği sonucu çıkarılabilir.

Anne eğitim düzeyinin çocuğun genel yetenek (IQ) puanı üzerinde etkili bir değişken olduğu görölmektedir. Buna göre anne eğitim durumu: ilk-orta ve lise seviyesinde olan çocukların IQ puan ortalamaları 127.00, yüksekokul ve üniversite olanların IQ puan ortalamaları; 124.00 iken yüksek lisans ve doktora seviyesinde olanların IQ puan ortalamaları; 130.20 olduğu görölmektedir. Bu farka ilişkin değer (6.087*) $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır. Bu bulgular; anne eğitim düzeyi yüksek lisans/doktora olan öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanların anne eğitim durumu yüksekokul/üniversite olan öğrencilerin zekâ testlerinden aldıkları puanlardan anlamlı olarak yüksek olduğunu göstermektedir.

Araştırma 2017-2018 Eğitim yılı Ankara Yenimahalle ilçesinde grup taramasını başarıyla geçerek bireysel test (IQ testi) sürecine hak kazanan 117 öğrencinin üzerinden yapılmıştır. Araştırmadaki örneklemin kısıtlıkları dikkate alındığında benzer araştırmaların daha büyük evren grubu üzerinde yapılmasının literatüre katkısı olacağı düşünölmektedir.

KAYNAKÇA

Aşan, Ö. ve Özyer, K. (2003) “Duygusal Zekâya Etki Eden Demografik Faktörlerin Saptanmasına Yönelik Ampirik Bir Çalışma,” *H.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1 (21), 151-167.

Kılıç, V.C. (2015) “Türkiye’de Üstün Ve Özel Yetenekli Çocuklara Yönelik Bir Eğitim Politikası Oluşturulamaması Sorunu Üzerine Bir Değerlendirme,” *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi*, 4 (12), 145-154.

MEB. (2013) Özel Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Planı, Ankara: MEB, Strateji Planı.